

Документування інтелектуальної власності: досвід України та США

Тетяна Клиніна (*Author*)

Кафедра історії та документознавства
Національний авіаційний університет
Київ, Україна
tklynina@gmail.com

Марина Бошко (*Author*)

Національний авіаційний університет
Київ, Україна
marusssia@ukr.net

Тетяна Тіторенко (*Author*)

Національний авіаційний університет
Київ, Україна
titor.tana@gmail.com

Анастасія Татуян (*Author*)

Національний авіаційний університет
Київ, Україна
thanksthisgifts@gmail.com

Abstract. *Now humanity enters a new phase: the phase of the information society, therefore, the issue of documenting intellectual property has become increasingly common. In Ukrainian as well as American practice, we can observe a large heterogeneity of documents related to the field of intellectual products, and patent has a special and honorable place among them.*

Ключові слова: документування, інтелектуальна власність, патент, патентування, Україна, США

На сьогоднішній день патентування є одним із засобів засвідчення особою права власності на певний продукт. Патентування здійснюється в підприємницькій та технічній діяльності, а також для захисту авторських прав на винахід, на корисну модель та промисловий з'язок, саме тому патент є важливою ланкою в процесі документування інтелектуальної власності.

Патентування здійснюється за наявності патенту - документу, що засвідчує авторство на винахід та виключне право на використання його протягом певного строку [4]. Відповідно до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», патент - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель) [1]. По суті патент захищає один з різновидів інтелектуальної власності: винахід, корисну модель або промисловий зразок. Патент видається

державним патентним відомством винахіднику або його правонаступнику. Важливо акцентувати, що дія патенту розповсюджується тільки на територію держави, в якій його видано [4].

Виділяють декілька етапів патентного дослідження. Перший-патентний пошук, що є необхідним для попередньої перевірки відповідності заявленого об'єкта критеріям для отримання патенту з метою визначення новизни технічного рішення [5].

Третій та четвертий етапи – це проведення експертизи. Експертизу заявки на патент для винаходу чи корисної моделі проводить Патентне відомство України – Укрпатент. Проведення експертизи важливе для визначення подальшої доцільності надання патенту, форми його захисту. Крім того, експертиза зменшує фінансові ризики, що пов'язані з процесом ведення заявки, об'єкт якої не відповідає вимогам та не є патентноздатним [1].

Якщо винахід відповідатиме всім необхідним стандартам, то Укрпатент ухвалює рішення про видачу патенту, а мито за видачу та збір за публікацію патенту повинні бути сплачені протягом 3 місяців від дати одержання заявником цього рішення. Після підтвердження оплати мита відбувається державна реєстрація патенту. Після чого протягом 1 місяця присвоюється номер патенту і публікуються відомості про його

видачу. Оригінал патенту видається протягом 1-2 місяців після публікації [2].

В США так само присутня велика кількість документів з питання інтелектуальної власності. Наприклад, ексклюзивна патентна ліцензія, невиключна патентна ліцензія, ліцензійна угода на інтелектуальну власність тощо. Але, як і в Україні, спочатку є доречним отримати право власності на свій інтелектуальний продукт, а, отже, отримати патент. Основою системи патентування в цій країні є патентна експертиза - це процес, за допомогою якого патентний експерт розглядає зміст патентної заявки на відповідність вимогам законодавства США [7].

Спочатку патентна заявка проходить попередню експертизу, на якій заявку перевіряють на відповідність формальним вимогам патентного законодавства, потім їй присвоюється реєстраційний номер, і дана заявка направляється експерту для проведення експертизи [6]. Далі експерт перевіряє, щоб в заявці було заявлено тільки один окремий винахід або група винаходів. Наступний етап експертизи полягає у проведенні інформаційного пошуку для того, щоб визначити чи є заявка патентоспроможною. Наразі в США змінилася система пріоритету патентування від «перший винахідник» до «перший заявник», тобто пріоритет на заявку має той, хто перший її подав, а не той, кому належить цей винахід [3].

Якщо, на думку експерта, заявлений винахід не належить до патентування, експерт направляє заявнику свій висновок, у якому висловлює свою думку щодо того, чи відповідає заявка формальним вимогам, встановленим Патентним відомством США.

У відповідь на висновок експерта заявник може надати аргументи на користь патентоспроможності заявленого винаходу і/або уточнити формулу і/або опис заявки з метою подолання зауважень експерта.

Отже, документування інтелектуальної власності представлено великим списком документів, що встановлюють, змінюють, припиняють права та обов'язки суб'єктів цих документів, проте одним із основних і

найважливіших документів, що наявні в сфері інтелектуальної власності, це патент, адже патентування здійснюється з метою встановлення особою права на певний продукт винахід, модель, зразок, а також як спосіб підтвердження своєї діяльності в певній галузі. Патентування повинне здійснюватися в правовому порядку відповідно до чинного законодавства та нормативно-правових актів країни, в якій відбувається цей процес. Відповідно до проведеного дослідження, процес здійснення патентування в Україні складається з більшої кількості етапів ніж в США. Це свідчить про те, що більш детально розглядається кожен етап. Але загалом досвід США та України є досить схожим між собою, починаючи від подачі заяв та реєстрації до її затвердження експертною комісією. Процес правового регулювання патентування потребує й подальшого вдосконалення у зв'язку з збільшенням патентів, які потребують затвердження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Law of Ukraine "On Protection of Rights to Inventions and Utility Models" of December 15, 1993, No. 3687-XII. Available from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
2. Official site Ukrpatent. Available from: <http://uipv.org/ua/vinaxid.html>.
3. US Patents. Available from: <https://legal-support.ru/services/patent/mezhdunarodnoe-patentovane/patenty-ssha/>
4. Patenting as a sign of innovation in the country. Available from: <https://www.imena.ua/blog/patent-innovations-ua>
5. Protection of rights to intellectual property objects. Available from: <https://www.msp-patent.com.ua/ua/index.html>
6. Examination of Patent Applications in the US. Available from: <https://www.msp-patent.ru/patent-in-usa-features.html>
7. United States Patent and Trademark Office. Available from: https://www.uspto.gov/sites/default/files/documents/Script_Patent%20Protection_Russian.pdf